

Şatafat ve Güç İlişkisi Üzerine Tarihsel Bir İnceleme: Prens Eugene

A Historical Study on Splendor and Power: Prince Eugene

Murat ŞENGÖZ

Bağımsız Araştırmacı

muratsengoz74@gmail.com

Orcid: 0000-0001-6597-0161

Makale Başvuru Tarihi: 25.11.2025

Makale Kabul Tarihi: 17.02.2026

Makale Türü/Article Type: Araştırma Makalesi

ÖZET

Çalışma, Avrupa'nın modern tarihinin şekillenmesinde kilit bir figür olan Prens Eugene'ın, yalnızca askeri ve diplomatik başarılarıyla değil, aynı zamanda olağanüstü şatafatlı yaşam tarzıyla da nasıl güçlü bir temsil aracı olduğunu incelemektedir. Prens Augen'in sahip olduğu Schlosshof ve Belvedere gibi görkemli saraylar, aristokratik ihtişamın yalnızca bireysel zenginlik göstergesi değil, aynı zamanda hanedanlık gücünün stratejik bir yansıması olarak değerlendirilmiştir. Çalışma, Prens Augen'in yaşadığı dönem olan XVII. ve XVIII. yüzyıllarda hanedanlıklar arası rekabetin devletlerarası ilişkilerdeki belirleyiciliğini, ideolojiler ve din çatışmaları bağlamında analiz etmekte ve bir perspektif kazandırmaktadır. Prens Augen'in kimliği, özellikle de sosyal yaşamındaki tercihleri, kişisel ilişkileri, sanat koleksiyonları ve mimari yatırımları üzerinden, şatafatın bir güç temsili olarak nasıl işlediği sorgulanmıştır. Ayrıca Eugene'in günümüzdeki kültürel miras temsilleri ve Belvedere Sarayı gibi yapılar aracılığıyla kolektif bellekteki yeri ele alınarak, lüksün, ihtişamın ve kişisel gücün tarih boyunca nasıl bir diplomatik araç haline geldiği ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Aristokrasi, Güç Temerküzü, Şatafat.*

ABSTRACT

The study examines how Prince Eugene of Savoy, a pivotal figure in shaping modern European history, became a powerful symbol not only through his military and diplomatic achievements but also through his extraordinarily opulent lifestyle. Palaces such as Schlosshof and Belvedere, owned by Eugene, are interpreted not merely as displays of personal wealth, but as strategic manifestations of dynastic power and aristocratic magnificence. The study analyzes how the inter-dynastic rivalries of the seventeenth and eighteenth centuries shaped interstate relations, within the broader context of ideology and religious conflict, while also providing a historical lens on contemporary debates about nationalism and globalism. The identity of Prince Eugene is explored through his social preferences, personal relationships, art collections, and architectural investments to understand how splendor functioned as a representation of power. Additionally, the study examines how Eugene's legacy is represented today through cultural heritage sites like the Belvedere Palace, revealing how luxury, magnificence, and personal authority have historically served as tools of diplomacy and symbolic dominance.

Keywords: *Aristocracy, Power Concentration, Splendor.*

1. GİRİŞ

Tarih, yalnızca devletler arasındaki savaşların, antlaşmaların veya ekonomik değişimlerin kronolojik bir anlatımı değildir; aslında aynı zamanda perde arkasında bireylerin ve hanedanlıkların gücü nasıl kullandıklarının da derin bir hikâyesidir. Modern devlet sistemlerinin oluşum sürecinde hanedanlıklar, yalnızca siyasi sınırları belirlemekle kalmamış, aynı zamanda kültürel, ekonomik ve toplumsal yapıları da doğrudan etkilemişlerdir (Tilly, 1992). Bu bağlamda, aristokrat yaşam pratikleri, törenler, mimari temsiller ve kültürel sermaye stratejileri; hanedanlık gücünün yalnızca politik değil, aynı zamanda estetik ve simgesel yollarla da yeniden üretildiğini göstermektedir.

Bir ülkenin adı her ne kadar ortak bir kimlik hissi uyandırsa da, tarihsel olarak bu devletlerin çoğunda gerçek güç birkaç seçkin hanedanlık veya aile tarafından temsil edilmiştir. Bu durum, sadece Orta Çağ Avrupası'nda değil, modern dönem öncesinin her coğrafyasında ortak bir pratik olarak karşımıza çıkmaktadır. Hanedanlıkların devlet mekanizmasındaki bu ağırlığı, güç kavramını yalnızca politik değil, aynı zamanda kültürel ve sembolik bir olguya da dönüştürmüştür. Gücün temsili, saraylar, gösterişli törenler, devasa mimari projeler ve cömert hamilik faaliyetleri (patronaj) yoluyla somutlaştırılmıştır. Sadece yönetmek değil, aynı zamanda görkemle hükmetmek, itaat ettirmek ve

meşruiyet sağlamak amacı güdülmüştür (Elias, 1983). Bu bağlamda, hanedan üyelerinin kişisel yaşamları, servetleri, sosyal çevreleri ve gösterişli mimari eserleri, onların yalnızca siyasi değil, aynı zamanda kültürel hegemonya kurma araçları olarak değerlendirilmelidir. Özellikle Avrupa tarihinde, hanedanlıklar arasındaki çekişmelerin yalnızca siyasi üstünlük amacı taşımadığı, aynı zamanda meşruluğun ve uluslararası prestijin yeniden üretimi çabası olduğu anlaşılmaktadır (Kamen, 2000).

Çalışmanın merkezinde nakledilen fenomenin ikonik bir örneği olarak Savoy Prensi Eugene yer almaktadır. Eugene'in hayatı, yalnızca askeri dehasıyla değil, aynı zamanda şatafatlı yaşam tarzı, sahip olduğu saraylar ve serveti aracılığıyla gücün nasıl temerküz ettirildiğini gösteren bir vitrin gibidir. Onun figürü, bireysel başarılarının ötesinde, hanedan ağları, aristokratik ittifaklar ve kültürel sermaye inşası yoluyla güç temsiline yaptığı katkılar açısından da önem taşır. Nitekim Eugene'in yaşamı, hanedanlıkların ve bireysel güç sahiplerinin tarihteki rolünü ve meşruiyet algılarını nasıl inşa ettiklerini anlamak için eşsiz bir pencere sunmaktadır. Dolayısıyla bu metin, yalnızca Prens Eugene'in bireysel portresini çizmekle kalmayacak; aynı zamanda onun şatafatı, stratejileri ve tarihsel konumlanışı üzerinden, geçmişten günümüze gücün temsili tartışmalarına tarihsel bir perspektif sunacaktır. Böylece esasen tarihsel okumalarda bir alternatif olarak devletler yerine kilit bireyleri ve hanedanları merkeze almanın sağladığı analitik avantajlar nazara verilmeye gayret edilecektir. Bu bağlamda, çalışmanın özgün yönü; askeri, kültürel ve diplomatik temsilleri birlikte ele alarak, güç gösterisinin çok katmanlı doğasına ışık tutmasıdır.

Yukarıda bahsedildiği üzere çalışmanın temel amacı, erken modern dönemde aristokratik güç temsillerinin yalnızca askeri başarılarla değil; aynı zamanda estetik, sosyal ve mekânsal stratejilerle nasıl inşa edildiğini, Prens Eugene figürü üzerinden analiz etmektir. Bu bağlamda, Eugene'in şatafatlı yaşamı, mimari yatırımları ve sanatsal koleksiyonları, bireysel güç birikiminin simgesel ve kültürel araçlarla nasıl temsile dönüştürüldüğünü göstermektedir. Bu kapsamda çalışmada, yalnızca nedensel açıklamalara değil; aynı zamanda temsil, aidiyet, estetik hegemonya (kültürel ve sanatsal beğeniler aracılığıyla üstünlük ve iktidar kurma biçimi) ve meşruiyet kavramlarına da odaklanılarak tarihsel çözümlemenin eleştirel ve çok katmanlı bir düzleme taşınması hedeflenmektedir. Dolayısıyla çalışmada, şatafatın erken modern dönemde bireysel zevklerin ötesinde, kültürel temsiller ve diplomatik ilişkilerin bir aracı olarak nasıl işlev gördüğü ele alınacaktır.

2. PRENS EUGENE'İN TARİHSEL ROLÜ VE ARKA PLANI

Prens Eugene'in tarih sahnesindeki yeri, yalnızca bireysel başarılarla değil; içinde yaşadığı dönemin siyasi, sosyal ve kültürel yapılarıyla iç içe geçmiş karmaşık bir güç ağının parçası olmasıyla açıklanabilir. Onun kimliği, erken modern Avrupa'daki hanedanlar arası rekabetin, askeri dönüşümlerin ve diplomatik girişimlerin merkezinde yer alır. Bu bölümde, Eugene'in yaşam öyküsü, soyu, kariyeri ve etkileri kronolojik ve tematik bir düzen içinde ele alınacaktır. Avrupa'nın XVII. yüzyıl sonu ve XVIII. yüzyıl başı itibarıyla en etkili askerî liderlerinden biri olan Prens Eugen, yalnızca savaş alanındaki başarılarıyla değil, aynı zamanda devlet adamlığı, diplomatik etkisi ve kültürel katkılarıyla da dikkat çeker. Fransa'da doğmuş olmasına rağmen Habsburg hizmetine girerek Osmanlı Devleti'ne ve Bourbon Fransası'na karşı yürütülen birçok savaşta kilit rol üstlenmiştir (İnalcık, 2003; Faroqhi, 2009).

Aşağıda yer alan kronolojik tablo, Prens Eugen'in hayatının dönüm noktalarını tarih sırasıyla sunarken, her olayın arkasındaki tarihsel bağlamı ve onun kişisel gelişimindeki etkilerini açıklamaktadır. Bu tablo, yalnızca bir askerî kariyer özeti değil, aynı zamanda Eugen'in bir devlet adamı ve kültür hamisi olarak Avrupa tarihindeki yerini anlamak için de değerli bir rehber niteliğindedir. Eugene'in çağdaşı olan Marlborough Dükü ya da Fransız Kardinali Richelieu gibi figürlerle kıyaslandığında, kendisinin askerî dehasını kültürel sermayeyle birleştirme biçimi farklılık arz eder. Marlborough daha çok savaş, Fransız Kardinali Richelieu ise dini alanda etkiliyken, Eugene Katolik dünyanın sadık bir generali ve müdafî (savunucusu) hüviyetiyle askeri cephelelerdeki başarılarına ilave olarak saray içindeki temsil gücünü de stratejik bir diplomasi biçimine dönüştürmeyi başarmış bir figürdür. Bu bağlamda Prens Eugene'in yaşamındaki önemli olayların

kronolojik sıralaması; askeri ve siyasi kariyerinin dönüm noktalarını tarihsel bağlamlarıyla birlikte özetlemektedir (bkz. Tablo 1).

Tablo 1. *Prens Eugen'in (Eugène de Savoie-Carignan) – Kronolojik Biyografisi*

Yıl	Olay	Açıklamalar
1663	Doğumu – Paris	Annesi: Olympia Mancini (Mazarin'in yeğeni), babası: Eugène Maurice de Savoie-Carignan (Fransa mareşali). Fransa'da aristokrat ama siyasi açıdan düşkün bir ailede doğdu. Zayıf yapılı olduğu için kilise kariyeri düşünülüyordu.
1683	İkinci Viyana Kuşatması	Fransa tarafından reddedilince Habsburg hizmetine geçti. Askerî eğitimini uygulamalı olarak cephede aldı. İlk kez Osmanlı'ya karşı savaştı, üstün cesaretiyle dikkat çekti.
1687	Mohács Muharebesi	Askerî yetenekleriyle yükseldi. Savaşta gösterdiği başarılar sonucu tümgeneral rütbesine yükseltildi. Habsburg ordu yapısına hızla entegre oldu.
1697	Zenta Muharebesi	Osmanlı ordusunun önemli bir kısmını Tuna geçişinde imha etti. Habsburg Ordusu'nun Başkomutanıydı. Bu zafer, Osmanlı'nın Orta Avrupa'daki kat'i üstünlüğüne son verdi ve bölgeye denge getirdi. (Zenta, günümüzde Sırbistan'ın kuzeyinde, Vojvodina Özerk Bölgesi'nde yer almakta olup, Belgrad'ın yaklaşık 160 km kuzeyinde, Novi Sad'ın yaklaşık 60 km kuzeydoğusunda konumlanmıştır).
1701–1714	İspanya Veraset Savaşları	Avusturya için İtalya cephesinde savaştı. Marlborough ile birlikte Fransa'ya karşı savaşı yönetti. Diplomasi ve savaş alanında etkiliydi.
1708	Oudenaarde Muharebesi	Flanders cephesinde, Fransızlara karşı müttefiklerle birlikte zafer kazandı. Stratejik zekâsı burada da öne çıktı. (Oudenaarde, günümüzde Brüksel'in 52 km kuzeydoğusunda Belçika'nın Flandre bölgesinde yer almaktadır).
1716	Petervaradin Muharebesi	Osmanlı'ya karşı önemli bir zafer kazandı. Başkomutan olarak Viyana'yı yeniden güvence altına aldı. Bu zafer Belgrad yolunu açtı. (Petervaradin, günümüzde Belgrad'ın yaklaşık 80 km kuzeyinde, Sırbistan'ın Novi Sad şehrine bağlı bir semttir).
1717	Belgrad Kuşatması	Osmanlı'nın elindeki en önemli Balkan kalesini aldı. Kuşatmayı bizzat yönetti. Şehir, uzun süre sonra Habsburg Hanedanı'nın eline geçti.
1718	Pasarofça Antlaşması	Osmanlı-Avusturya Savaşı'nı sona erdirdi. Siyasi başarılarına askeri zaferleri zemin hazırladı. Avusturya'nın Balkanlardaki etkisini artırdı.
1723	Belvedere Sarayı'nın tamamlanması	Viyana'da inşa ettirdiği bu saray, zaferlerinin ve barok kültürünün simgesi oldu.
1726	Schloss Hof Sarayı'nın genişletilmesi	Morava Nehri kıyısında kırsal bir malikâne ve tarım kompleksi inşa ettirdi. Devlet adamı kimliğini yansıtan bir proje olarak dikkat çeker.
1736	Ölümü – Viyana	Viyana'da öldü, askeri başarıları ve devlet adamlığıyla Habsburg tarihine geçti. Evlenmedi, çocuğu olmadı. Serveti saraylara ve koleksiyonlara gitti.

Not. Tablo makalenin yazarı tarafından hazırlanmıştır.

2.1. Erken Yaşamı ve Soyu

Prens Eugene (1663–1736), soylu bir Fransız-İtalyan hanedanı olan Savoy Hanedanı'nın bir üyesi olarak Paris'te doğdu. Annesi Olympia Mancini, dönemin Fransa Kraliçesi Avusturyalı Anna (Anne d'Autriche, Anna von Österreich)'nin yakın çevresinden gelen güçlü bir kadındı (McKay, 1977; Somerset, 2003). Ancak Eugene'in erken hayatı, politik entrikalarla gölgelenmişti; annesi Versailles Sarayı'ndaki zehir komplolarına (*Affaire des Poisons*) karışmakla suçlanınca, aile itibarını büyük ölçüde kaybetmişti. Bu olaylar, Eugene'in Fransa'da askeri bir kariyer yapma umutlarını suya düşürdü ve onu Habsburg Avusturyası'nın hizmetine girmeye zorladı (Lynn, 1997). Böylece Mancini'nin

saraydaki konumu ve skandalın yarattığı sosyal baskı, Eugene'in yaşamında somut ve belirleyici bir dönemeç oluşturdu.

Eugene'in ailesinin aristokratik kökenleri, kendisinin Avrupa'daki hanedan ağlarına kolayca entegre olmasını sağladı. Hanedanlık bağlantıları, özellikle Kutsal Roma İmparatorluğu nezdinde itibar kazanmasında etkili oldu. Bu ağlar, ilerleyen yıllarda askeri ve diplomatik kariyerinde belirleyici bir rol oynayacaktı.

2.2. Askeri Kariyeri

Prens Eugene'in askeri kariyeri, 1683 yılında Osmanlı İmparatorluğu'na karşı gerçekleşen İkinci Viyana Kuşatması ile başlamıştır (İnalcık, 2003; Faroqhi, 2009). Buradaki başarıları, onun dikkat çekmesini sağlamış ve kısa sürede Leopold I'in gözde generallerinden biri haline getirmiştir (Blanning, 2007a; Blanning 2007b).

1697'de gerçekleşen Zenta Muharebesi, Eugene'in şöhretini pekiştirmiştir. Bu savaşta Osmanlı ordusuna karşı kazandığı zafer, Habsburgların Orta Avrupa'daki gücünü güçlendirmiştir. Prens Eugene, Habsburg ordusunun başkomutanı olarak Osmanlı kuvvetlerine karşı stratejik bir manevra gerçekleştirmiştir. Osmanlı ordusu, Sadrazam Elmas Mehmed Paşa komutasında Tisa Nehri'ni geçerken, Eugene düşmanın en zayıf anını büyük bir hız ve gizlilikle değerlendirmiştir. Tuna'nın kuzeyinden düzenlenen ani baskın sonucunda, Osmanlı ordusu nehir geçişi sırasında savunmasız bir düzende yakalanmıştır. Bu çatışmada Elmas Mehmed Paşa dahil yaklaşık 20.000 Osmanlı askeri hayatını kaybetmiş, binlerce asker esir düşmüştür (Dilbaş, 2025: 84-113).

Zenta'daki zafer, yalnızca taktiksel bir başarı değil, aynı zamanda Osmanlıların Orta Avrupa'daki askerî üstünlüğüne son veren sembolik bir kırılma noktası olmuştur. Prens Eugene'in bu zaferi, 1699 Karlofça Antlaşması'na giden yolu açarak Habsburgların Balkanlar'daki etkisini artırmıştır. Prens Eugene'in operasyon sırasında sergilediği soğukkanlılık, zamanlama ve saldırı planının sadeliği, onun dönemin en saygı duyulan komutanlarından biri olmasını sağlamıştır. Bu savaş, Eugene'in kariyerinde yalnızca bir askerî zafer değil, aynı zamanda kalıcı tarihî mirasının temel taşlarından biridir (Stoye, 1994).

Prens Eugene'in Osmanlı ordusuna karşı kazandığı zafer, askerî başarıların yanı sıra görsel kültürde de geniş yankı bulmuştur. Zenta'daki zafer, gravürler, madalyalar ve savaş sahneleri aracılığıyla simgeselleştirilmiş, dönemin propaganda araçları arasında önemli bir yer tutmuştur (Petrović. 2020: 89-108)). Bu imgeler, askeri başarıların yalnızca tarihsel belgelerle değil, estetik imgeler yoluyla da dolaşıma girdiğini ve güç inşasında tamamlayıcı bir işlev gördüğünü göstermektedir. Bu bağlamda, Prens Eugene'in Osmanlı'ya karşı kazandığı en kritik zaferlerden biri olan Zenta Muharebesi'nin temsili gravürü Görsel 1'de sunulmaktadır. Görsel, savaşın dönemin propagandasında ve kolektif hafızasında nasıl kodlandığını yansıtan tipik bir örnektir.

Görsel 1. Zenta Muharebesi (1697) Temsili Gravürü

Kaynak: Kunsthistorisches Museum Wien, Online Collection.

Prens Eugene, Osmanlı cephesinde elde ettiği başarıların ardından, İspanya Veraset Savaşları (1701–1714) ve Hollanda’da Fransızlara karşı yürütülen savaşlarda da kritik roller üstlenmiştir (McKay, 1977; Lynn, 1999; Chandler, 2003). Özellikle Marlborough Dükü John Churchill ile kurduğu ittifak, Fransa'nın Avrupa'daki hegemonyasını sınırlamada etkili olmuştur.

1704'te Blenheim Muharebesi'nde (Battle of Blenheim), Eugene ve Marlborough ortak bir stratejiyle Fransız-Bavyera ordusunu alt etmişlerdir. Eugene, saldırı öncesi düşman hattının zayıf noktalarını belirlemiş ve kanatları çevreleme manevralarıyla düşmanı tuzağa düşürmüştür. Bu savaş, Avusturya ve İngiltere arasındaki ittifakın güçlenmesini sağlayan kritik bir diplomatik ve stratejik zafer olarak kayda geçmiştir (Chandler, 2003a; Chandler 2003b).

1706'da Ramillies Muharebesi'nde, Eugene Fransız kuvvetlerini kuşatma ve moral bozma taktikleriyle etkisiz hâle getirmiştir (Lynn, 1999). Bu zafer, Fransız ordusunun Kuzey Avrupa'daki hâkimiyetini ciddi şekilde sarsmış ve müttefikler için stratejik bir avantaj yaratmıştır (Lynn, 1999).

1709'da Malplaquet Savaşı ise, Eugene'in kuşatma ve pozisyon savaşlarındaki ustalığını ortaya koyduğu bir diğer örnektir. Yaklaşık 80.000 Fransız askerine karşı 70.000 kişilik müttefik kuvvetiyle hareket eden Eugene, ağır kayıplara rağmen stratejik mevzileri elde tutmayı başarmış ve müttefiklerin ilerlemesini güvence altına almıştır (Chandler, 2003a; Chandler 2003b).

Avrupa'daki bu başarılarının ardından, Eugene yeniden Osmanlı cephesine dönerek Habsburgların Balkanlar'daki etkisini pekiştirmiştir. 1716 yılında Petervaradin Muharebesi'nde, Osmanlı Sadrazamı Silahdar Damat Ali Paşa komutasındaki orduyu mağlup etmiştir. Bu zafer, Avusturya'nın Balkanlar'daki ilerleyişinin önünü açmıştır. 1717'de ise Eugene'in Osmanlı'ya karşı en önemli başarısı olan Belgrad fethini gerçekleştirmiştir. Stratejik konumu nedeniyle Osmanlı'nın Avrupa'daki en önemli kalelerinden biri olan Belgrad, uzun yıllar boyunca birçok kez el değiştirmiştir. Eugene, yaklaşık 100.000 kişilik Osmanlı ordusuna karşı 70.000 kişilik Habsburg kuvvetiyle kuşatma başlatmış ve mühimmat, erzak ile insan gücü sıkıntılarına rağmen kararlı komutası sayesinde kuşatmayı başarıyla sürdürmüştür. Osmanlı kuvvetleriyle yapılan kanlı meydan savaşında Eugene ordusunu bizzat yönlendirmiş ve 16 Ağustos 1717'de Belgrad'ı ele geçirmiştir (Stoye, 1994).

Belgrad zaferinin ardından imzalanan 1718 Pasarofça Antlaşması, Sırbistan'ın büyük bölümünün ve Belgrad'ın Avusturya'ya bırakılmasını sağlamıştır. Eugene'in Belgrad'daki başarısı, yalnızca askerî bir zafer değil; Osmanlı'nın Batı'daki savunma hattını çökerten ve Habsburgların Balkanlar'daki nüfuzunu pekiştiren bir sonuç doğurmuştur. Eugene'in stratejik öngörüsü, kuşatma savaşlarındaki teknik bilgisi ve ordusuna hâkimiyeti, onu Osmanlı karşısında en etkili Habsburg komutanı hâline getirmiştir (Wandruszka, 1963).

Eugene'in askeri kariyeri genellikle Avrupa merkezli bir anlatımla sunulmaktadır; Batı tarih yazımında onu “Türkleri Avrupa'dan süren kahraman” olarak öne çıkaran anlatılar mevcuttur (Berger & Lorenz, 2010). Ancak Osmanlı kaynakları da Eugene'e dair önemli referanslar sunmaktadır. Özellikle Zenta Muharebesi, Osmanlı tarih yazımında büyük bir yenilgi olarak değil, stratejik bir dönemeç olarak değerlendirilir (Uzunçarşılı, 1954; Aksan, 2007). Bu kaynaklarda Eugene zaman zaman “gavur kumandanı” olarak anılsa da savaş sonrası diplomasi süreçlerinde Osmanlı vezirleriyle kurduğu doğrudan temaslar ve Pasarofça Antlaşması'ndaki rolü, onun Doğu ile kurulan ilişkilerde de kilit bir figür olduğunu göstermektedir (Yalçınkaya, 2009).

2.3. Gücün Temerküzü

Eugene'in gücü, yalnızca devlete hizmet ettiği için değil; aynı zamanda kişisel prestijini ve servetini sürekli artırabilme kapasitesinde yatıyordu. Askeri zaferler, ona yalnızca ün kazandırmakla kalmamış; aynı zamanda mülkler, unvanlar ve ekonomik kaynaklar sağlamıştır. Bu durum, onun gücünü yalnızca imparatorluk mekanizması içinde değil, bağımsız bir aristokratik aktör olarak da pekiştirmiştir (Blanning, 2007).

Eugene, tarihte bireysel güç temerküzünün tipik bir örneğidir. Gücünü askeri veya siyasi araçların ötesinde sosyal sermaye olarak da kullanmıştır. Şatafatlı yaşamı, sahip olduğu saraylar ve geliştirdiği sanatsal ve kültürel ağlar, onu hanedanlar arası rekabette bir model hâline getirmiştir. Etkisi, yalnızca zaferleri veya soyu ile sınırlı değildir; farklı alanlarda stratejik biçimde biriktirdiği maddi ve kültürel kaynaklar, sosyal ağlar ve mimari temsil biçimleri aracılığıyla karmaşık bir iktidar yapısı oluşturmuştur. Aşağıdaki tablolar, Eugene'in bu çok katmanlı güç stratejisini özetleyerek kendisinin bireysel bir figür olmanın ötesinde, hanedan merkezli bir tarih modelinin somut örneği olduğunu göstermektedir (bkz. Tablo 2).

Tablo 2. *Prens Eugene'in Güç Temerküzü Unsurları*

Alan	Temsil unsuru	İşlev
Askerî	Zenta Savaşı	Zafer → Meşruiyet
Ekonomik	Mülk, çiftlik	Servet → Bağımsızlık
Kültürel	Sanat koleksiyonu	Estetik → Hegemonya
Sosyal	Resepsiyonlar	Ağ → İttifaklar

Not. Tablo makalenin yazarı tarafından hazırlanmıştır.

Tablo 2, Prens Eugene'in iktidarını sadece siyasi ya da askeri düzlemde değil, çoklu alanlarda inşa ettiğini görselleştirmektedir. Askerî zaferler meşruiyetin doğrudan kaynağı olurken, ekonomik kaynaklar onun aristokratik bağımsızlığını pekiştirmiştir. Kültürel alanda sanat koleksiyonları ve mimari yatırımlar, Eugene'in hem entelektüel hem estetik düzeyde bir hegemonya kurmasını sağlamıştır. Sosyal bağlamda ise özellikle 1710'lu yıllardan itibaren Belvedere Sarayı'nda düzenlenen resepsiyonlar ve zafer sonrası balolar, Eugene'in gayriresmî ama son derece etkili bir güç ağı kurmasına olanak vermiştir. Bu davetlere İmparator VI. Karl, önde gelen Habsburg aristokratları ve yabancı elçilik temsilcilerinin katılması, bu mekânları resmî diplomasinin ötesinde bir müzakere alanına dönüştürmüştür (Wandruszka, 1965; Beales, 1979; Stollberg-Rilinger, 2008). Eugene, askerî

başarılarını bu sosyal sahnelerde sembolik ve kültürel sermayeye çevirerek, siyasal etkisini kurumsal unvanlarının ötesine taşımıştır. Bu çok yönlülük, onun gücünü sadece bir “komutan” ya da “soylu” kimliğinden öteye taşıyan ana unsurdur. Bu kapsamda Tablo 3, çok katmanlı güç yapısının siyasal, ekonomik, kültürel ve sosyal bağlamlarda nasıl birbirini tamamladığını açıklayan temsili bir çerçeve sunmaktadır.

Tablo 3. *Prens Eugene’in Güç Temerküzü Stratejileri*

Güç Alanı	Temsili Unsur	İşlevsel Açıklama	Siyasal/Kültürel Etki
Askerî	Zenta, Blenheim, Pasarofoça	Zaferler aracılığıyla meşruiyet ve prestij üretimi	Hanedan adına imparatorluk otoritesinin pekişmesi
Ekonomik	Tarım mülkleri, ganimet, maaş	Kaynak kontrolü ve bağımsız hareket edebilme kapasitesi	Aristokratik özerkliğin finansal temeli
Kültürel	Sanat koleksiyonları, mimari	Estetik ve “yüksek kültür” aracılığıyla sembolik üstünlük	Habsburg kültürel hegemonyasının yeniden üretimi
Sosyal	Saray resepsiyonları, aristokratik ağ	Müttefiklik kurma, sadakat üretme ve politik mobilizasyon	Sosyal sermaye üzerinden siyasal etki kurma stratejisi

Not. Tablo makalenin yazarı tarafından hazırlanmıştır.

Tablo 3 Eugene’in çok boyutlu güç mimarisini açıklayıcı bir çerçeve sunmaktadır. Her bir alan, yalnızca kendi iç dinamikleriyle değil, Eugene’in stratejik vizyonu ile birleştiğinde birbiriyle etkileşim hâlinde işleyen bir iktidar ağına dönüşür. Örneğin askeri zaferler diplomatik itibarı artırırken, ekonomik özerklik, kültürel yatırım yapmayı mümkün kılmış, bu da sosyal sermaye üzerinden ittifak üretimine kapı açmıştır. Böylece Eugene’in gücü, klasik anlamda bir askerî-komutanlık pozisyonunun çok ötesine geçmiş, erken modern dönemin “çok merkezli aristokratik iktidar modelinin” en rafine örneklerinden biri olarak belirginleşmiştir. Bu yapı aynı zamanda, modern iktidar biçimlerinin tarihsel öncüllerini anlamak açısından da önemli bir referans noktasıdır.

3. PRENS EUGENE’İN ŞATAFATLI YAŞAMI, GÜCÜN TEMSİLİ

Erken modern dönemde iktidar, yalnızca fiziksel ya da askerî güçle değil, bilhassa semboller, ritüeller ve temsiller aracılığıyla da tesis edilir ve sürdürülürdü. Bu bağlamda şatafat ve ihtişam, aristokratik meşruiyetin önemli araçlarıdır. Prens Eugene’in yaşam tarzı, bu anlayışın en belirgin örneğidir. Sahip olduğu mülkler, sanatsal koleksiyonlar ve sosyal etkinlikler, yalnızca bireysel zenginliği değil, aynı zamanda stratejik temsilin araçlarını oluşturur. Bu bağlamda lüks ve gösteriş, Thorstein Veblen’in gösterişçi tüketim (conspicuous consumption) kavramı çerçevesinde değerlendirilebilir; yani saraylar, sanat eserleri ve törenler, statü ve güç mesajı iletmek için tasarlanmış toplumsal göstergelerdir (Veblen, 1899/1994).

Eugene için ise lüks temelde, bireysel bir zevk meselesi olmaktan öte, doğrudan politik bir araçtır. Saraylar, sanat eserleri, gösterişli törenler ve zengin yaşam tarzı, onun aristokratik meşruiyetini ve uluslararası prestijini simgeler. Bu şatafat, yalnızca Viyana’daki rakiplerine değil, tüm Avrupa aristokrasisine güç mesajı verir; bir tür “yumuşak güç” olarak işlev görür (Nye, 2004).

Eugene’in uyguladığı strateji, hanedanlıklar arası mücadelelerde yalnızca askeri başarıların değil, kültürel ve sosyal ihtişamın da belirleyici olduğunu gösterir. Onun şatafatlı yaşamı, bireysel tercihlerle sınırlı kalmayıp iktidarın temsil pratiklerini de yansıtır. Bu noktada “şatafatın politik işlevi”, estetik ve güç arasındaki ilişkiyi anlamak açısından merkezi bir kavramdır. Barok mimari, gösterişli saraylar ve kültürel koleksiyonlar, hanedanların gücünü mekânda sabitleyen ve meşruiyetini sembolize eden unsurlar olarak öne çıkar.

Eugene örneği, bu stratejinin erken modern Avrupa'daki en rafine uygulamalarından biridir. Saraylar yalnızca iktidarın mekânsal temsili değil, aynı zamanda sahneye konulan bir politik tiyatro işlevi görmüştür. Prens Eugene'in sarayları, ziyafetler, diplomatik buluşmalar ve törensel geçitlerle, gücün sürekli sahnelendiği dramatik mekanlar olarak işlev görmüştür (Elias, 1983). Bu bağlamda Prens Eugene'in sarayları, yalnızca iktidarın mekânsal temsilleri değil, aynı zamanda gücün sürekli yeniden üretildiği politik sahneler olarak işlev görmüştür. Ziyafetler, diplomatik kabuller ve törensel geçitler aracılığıyla iktidar görünür kılınırken, bu ihtişam aynı zamanda geniş bir sadakat halkası yaratmıştır. Sarayda görev yapan yüzlerce hizmetkâr, sanatçı, zanaatkâr ve yönetici, Eugene'in şatafatlı yaşamının yalnızca izleyicileri değil, bu temsil düzeninin aktif taşıyıcılarıydı. Norbert Elias'ın vurguladığı üzere, saray toplumu yalnızca sembolik değil, aynı zamanda ilişkisel bir iktidar ağı üretir; bireyler bu ağ içinde statü, himaye ve bağlılık ilişkileriyle konumlanır (Elias, 1983). Bu nedenle Eugene'in lüksü, bireysel tüketimden ziyade, estetik, ritüel ve istihdam yoluyla sadakat üreten bütüncül bir iktidar stratejisi olarak değerlendirilmelidir. Şatafat, bu bağlamda aristokratik meşruiyetin hem sahnelendiği hem de toplumsal olarak kökleştirildiği politik bir araçtır.

3.1. Saraylar ve Mülkler

Antik Çağ'dan Orta Çağ'a uzanan uzun bir tarihsel süreklilik içinde, siyasal otorite kendisini mimari formlar üzerinden görünür kılmıştır. Ancak erken modern dönemde bu ilişki yeni bir yoğunluk kazanmış, iktidarın askeri, aristokratik ve diplomatik boyutları mekânda daha bilinçli ve farklılaşmış biçimlerde örgütlenmiştir. Zikredilen dönemde iktidarın temsili, yalnızca törenler ve ritüeller aracılığıyla değil, aynı zamanda mekânın bilinçli biçimde örgütlenmesi yoluyla da inşa edilmiştir. Aristokratik güç, mimari aracılığıyla hem kalıcı hâle getirilmiş hem de toplumsal hiyerarşiler mekânsal olarak kodlanmıştır. Bu bağlamda saraylar ve mülkler, yalnızca ikamet edilen yapılar değil; iktidarın türüne, kullanım amacına ve hedeflediği toplumsal kitleye göre farklılaşan temsil araçlarıdır. Prens Eugene'in sahip olduğu yapılar, askeri kudret, kırsal aristokratik egemenlik ve kentsel diplomatik prestij arasında bilinçli bir ayrımın mimari karşılıklarını sunar. Bu nedenle "burg", "schloss" ve "palais" kavramları arasındaki ayrım, yalnızca terminolojik değil, iktidarın mekânda nasıl kurulduğunu anlamak açısından da analitik bir önem taşımaktadır.

"Burg" (kale) kavramı, Orta Çağ Avrupa'sında askeri savunma işlevi ön planda tutularak inşa edilmiş kale yapılarını ifade etmektedir. Genellikle yüksek noktalarda, surlarla ve kulelerle tahkim edilmiş bu yapılar, esas itibarıyla hanedanların ya da feodal beylerin iktidarını maddi düzlemde görünür kılan mimari formlar olarak değerlendirilir. Buna karşılık "Schloss" (şato / kır sarayı), savunma işlevinden ziyade konfor, ikamet ve temsil amacına hizmet eden şato ya da kır saraylarını tanımlar. Özellikle Barok dönemde bu tür yapılar, aristokratik ihtişamın, kültürel sermayenin ve estetik iddiaların mekânsal tezahürü olarak öne çıkmıştır. "Palais" (şehir sarayı) ise kent dokusu içerisinde konumlanan, diplomatik kabullerin, salon kültürünün ve sosyal prestijin sahnelendiği şehir saraylarını ifade eder. Dolayısıyla söz konusu üç kavram arasındaki ayrım, yalnızca mimari tipolojide değil, aynı zamanda temsil ettikleri iktidar biçimlerinde de somutlaşır: burg, askerî ve hanedanî kudreti; schloss, aristokratik ihtişamı ve kırsal iktidarı; palais ise kentsel prestiji ve diplomatik görünürlüğü kurumsallaştıran mekânlar olarak işlev görmüştür (Blanning, 2007; Bouwsma, 2000; Howard, 1995; Jansen, 2011).

Prens Eugene'in yaşam tarzı, onun yalnızca bir asker veya diplomat değil, aynı zamanda aristokratik ihtişamın en üst düzey temsilcilerinden biri olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Sahip olduğu saraylar, mülkler ve sanatsal koleksiyonlar, dönemin aristokrasi anlayışının ve bireysel güç temerküzünün gözle görülür sembollerdir (Blanning, 2007). Özellikle Schlosshof ve Belvedere Sarayları, Eugene'in hem maddi zenginliğini hem de estetik ve kültürel iddialarını yansıtan yapılar olarak öne çıkar. Schlosshof Sarayı, Viyana'nın yaklaşık 50 kilometre doğusunda, Morava Nehri yakınlarında yer alır. 1725-1729 yılları arasında, dönemin ünlü mimarları Johann Lukas von Hildebrandt ve Donato Felice d'Allio tarafından inşa edilmiştir. Saray, 172 dönümlük (yaklaşık 700.000 metrekare) devasa bir araziye yayılmaktadır. Bu alan içerisinde sadece ana konut değil, ayrıca Fransız tarzında düzenlenmiş geniş bahçeler, hayvan çiftlikleri ve eğlence alanları da

bulunmaktaydı (Hollister, 2011). Prens Eugene'in kırsal aristokratik gücünü temsil eden Schlosshof Sarayı, barok mimarisi ve tarımsal üretim işleviyle hem estetik hem de ekonomik bir iktidar alanı oluşturmuştur (bkz. Görsel 2).

Görsel 2. *Schlosshof Sarayı Barok Bahçelerinin Doğudan Kuşbakışı Görüntüsü*

Kaynak: Schloss Hof Estate, Online Collection.

Schlosshof'un ihtişamı, Eugene'in aristokratik statüsünü vurgulamakla kalmaz; aynı zamanda ekonomik gücünün ve politik itibarının da bir göstergesi oluşturur. Sarayda 500'den fazla hizmetkâr çalışıyor, devasa bahçelerin ve malikânenin bakımı için yılda tahmini 50.000 gulden gibi bir astronomik harcama yapılıyordu (Blanning, 2007). Schlosshof yalnızca bir saray değil, aynı zamanda feodal kökenli bir üretim kompleksi işlevi görmüştür. Eugene'in mülkiyet politikaları, aristokratik birikimin sadece saraylarda değil, kırsal üretim ağlarında da sürdürüldüğünü göstermektedir. Bu durum, ekonomik iktidarın mekânsal dağılımı açısından dikkat çekici bir örnektir (Tilly, 1992). Öte yandan, Belvedere Sarayı (Almanca: Schloss Belvedere), Viyana'nın merkezinde yer almakta ve iki ana yapıdan oluşmaktadır: Alt Belvedere ve Üst Belvedere. 1714–1723 yılları arasında inşa edilen bu kompleks, Eugene'in yazlık konutu olarak tasarlanmıştı ve aynı zamanda siyasi toplantılar ve diplomatik resepsiyonlar için de kullanılıyordu. Belvedere, barok mimarinin en üstün örneklerinden biri olarak kabul edilir ve özellikle büyük merdivenli salonları, fresklerle süslenmiş tavanlar ve göz alıcı bahçeleriyle dikkat çeker (McKay, 1977).

Aşağıda Görsel 3'te, Belvedere Sarayı'nın üst bahçe cephesi görünmektedir. Sarayın simetrik yapısı, geniş perspektifli planlaması ve barok mimariye özgü teatral düzenlemeleri, Prens Eugene'in gücünü sadece içeride değil dışarıda da sahneleyen bir gösteri mekânına dönüştürmüştür. Bu mimari düzen, aristokratik meşruiyetin kamusal alanda yeniden üretilmesini sağlayan görsel bir stratejidir. Belvedere Sarayı'nın dış cephesi, barok estetiğin simetrik ve teatral yapısı aracılığıyla aristokratik

meşruiyetin sahnelenmesine imkân verir. Yatayda genişleyen ana kütle, dik açılarla vurgulanan giriş bölümü ve bahçelerin merkez eksenle hizalanması, mutlakiyetçi hiyerarşinin mekâna aktarımıdır. Bu çerçevede Görsel 3’te sunulan üst bahçe cephesi, Jean Baudrillard’ın “simülakr (gerçeğin yerini alan, ona benzeyen ancak gerçeğe ilgisi olmayan temsiller)” kavramıyla okunabilir: Gerçek aristokratik otoritenin temsili değil, onun hiper-gerçek bir yeniden üretimidir. Bahçelerin geometrik düzeni, doğa üzerinde mutlak kontrolün ve düzenin göstergesi olarak kurgulanır. İç mekânlarda yer alan tavan freskleri, Michelangelo’nun göksel kompozisyonlarına referansla, Eugene’in ilahi bir misyona sahip olduğunu ima eder. Bu durum, iktidarın yalnızca dünyevi değil, metafizik bir meşruiyetle de donatıldığını gösterir. Bu sarayların idamesi yalnızca zenginlik değil, aynı zamanda iyi işleyen ekonomik ve sosyal ağların varlığını gerektiriyordu. Eugene, Avusturya’da geniş tarım arazilerine sahipti ve bu mülkler üzerinden ciddi gelirler elde ediyordu. Ayrıca, savaşlardan sonra kendisine bağışlanan ganimetler ve aldığı maaşlarla birlikte bu yatırımlar kendisine büyük bir servet yaratıyordu (Wilson, 1999).

Görsel 3. *Viyana Üst Belvedere Sarayı ve Havuz.*

Kaynak: Foto: Johannes Stoll / Belvedere, Wien

Aşağıda Görsel 4’de ise, Viyana’daki Üst Belvedere Sarayı ön bahçesinde yer alan Neptün Çeşmesi ile birlikte görülmektedir. Ön bahçedeki Neptün Çeşmesi, mitolojik deniz tanrısı Neptün’ü tasvir ederek bahçeye hareket ve zarafet katmaktadır. Sarayın bu cephesi, üst bahçe cephesinde olduğu gibi simetrik ve barok teatral düzenlemeleri yansıtır; ancak havuz ve çeşme aracılığıyla mekânın yatay genişliği ve derinliği daha da vurgulanır. Neptün Çeşmesi, hareketli su ve mitolojik figürü ile bahçeye dinamik bir ritim katarken, sarayın görkemli cephesi bu hareketi bir çerçeveye alır.

Görsel 4. *Viyana Üst Belvedere Sarayı ve Ön Bahçedeki Neptün Çeşmesi*

Kaynak: Wien Museum Online Sammlung.

Aşağı Belvedere Sarayı (Almanca: *Unteres Belvedere*), Viyana'daki Belvedere Sarayı kompleksinin iki ana yapısından biridir ve Avusturya'da Prens Eugene'in yazlık sarayı olarak inşa edilen Barok saray yapılarının alt binasını temsil eder. Barok mimarinin bir örneği olan bu yapı günümüzde Belvedere Müzesi'nin geçici sergi alanı ve etkinlik mekânı olarak kullanılmaktadır (bkz. Görsel 5).

Görsel 5. *Aşağı Belvedere Sarayı*

Kaynak: Wien Museum Online Sammlung.

Aşağı Belvedere; Barok mimarının sade ama etkileyici dış cephesinin yanı sıra içinde çeşitli dönemlere ait sergiler, tarihî Barok iç mekânlar ve zengin bahçelerle birlikte ziyaretçilere sunulur. Saray ayrıca *Goldkabinett* gibi özgün salonlara ve *Marmer Salon* gibi gösterişli Barok iç mekânlara ev sahipliği yapar ve bu mekanlar, 18. yüzyıl aristokrasisinin temsil ritüellerini yansıtır. Aşağı Belvedere Sarayı'ndaki Altın Dolap (*Goldkabinett*), Barok dönemin iç mekân süsleme anlayışını yansıtan yaldızlı panelleri ve alçı tavan süslemeleriyle dikkat çekmektedir. Mekân Prens Eugene'in özel yaşamına ve saray kültürüne ışık tutmaktadır (bkz. Görsel 6).

Görsel 6. Aşağı Belvedere Sarayı'ndaki Altın Dolap (*Goldkabinett*)

Kaynak: Belvedere Museum.

Belvedere Sarayı'nın iç mekân düzenlemesi, Barok dönemde iktidarın estetik yoluyla sahnelenmesinin en rafine örneklerinden biridir. Tavan fresklerinde yer alan alegorik ve mitolojik figürler, askerî zaferleri, erdemleri ve ilahi meşruiyeti simgesel bir anlatı içinde sunarken; yoğun altın yaldız kullanımı, ışık düzeni ve kristal avizeler maddi zenginliği görsel olarak pekiştirir. Bu mekânlar, diplomatik kabuller ve törensel karşılaşmalar sırasında yalnızca bir mimari çerçeve değil, bizzat politik mesajın taşıyıcısı olarak işlev görmüştür. Prens Eugene'in Belvedere Sarayı, bu yönüyle iktidarın yalnızca sahip olunan bir güç değil, estetik ve ritüel aracılığıyla sürekli yeniden üretilen bir temsil pratiği olduğunu açıkça ortaya koyar. (bkz. Görsel 7).

Görsel 7. *Viyana, Belvedere Sarayı İç Mekânı*

Kaynak: Belvedere Museum.

Jacob van Schuppen tarafından 1718 yılında tamamlanan bu portre, Savoy Prensi Eugene'i 1717 Belgrad Zaferi'nin ardından, zaferin sembolik gücünü ve prestijini yansıtan bir duruşla betimlemektedir. Prens, zırhı ve komuta asasıyla resmedilerek hem askerî yeteneğini hem de aristokratik statüsünü ön plana çıkarır. Portre, Barok dönemin resmî portre geleneği çerçevesinde, figürün gücünü teatral bir sahneleme ile vurgulayan kompozisyon anlayışının tipik bir örneğidir: geniş omuzlar, dik duruş ve dramatik ışık kullanımı, izleyiciye iktidar ve kudret mesajı iletir. Bu portre, sadece Prens Eugene'in kişisel ve askerî başarılarını değil, aynı zamanda Avusturya aristokrasisinin Barok dönemdeki iktidar sahnelenmesini ve politik propaganda stratejilerini de görselleştirir. Eser, Belvedere'deki Barok resim koleksiyonunun en dikkat çekici parçalarından biri olarak, dönemin estetik, politik ve sosyal bağlamını bir arada sunar (bkz. Görsel 8).

Görsel 8. *Jacob van Schuppen, Savoy Prensi Eugene'in Portresi (1718)*

Kaynak: Belvedere Museum.

Belvedere'nin inşası sırasında saray mimarisinde Fransız etkileri açıkça görülür; bu, Eugene'in gençlik yıllarında Paris'te aldığı kültürel etkilerin bir yansımasıdır. Sarayın iç mekânlarında İtalyan ve Fransız etkileri bir arada gözlemlenir: Tavan ve duvar fresklerinde mitolojik sahneler ve dramatik perspektif kullanımı İtalyan Barok geleneğini yansıtırken, dekoratif süslemelerde kavisli hatlar ve altın varak detayları öne çıkar; salonların geniş ve simetrik düzeni, mobilya ve aksesuarlar ise Fransız Barok ve Rokoko tarzını gösterir. Bu unsurlar, mekâna gösterişli ve ihtişamlı bir atmosfer kazandırır ve Prens Eugene'in sanatı sadece bir estetik uğraş değil, aynı zamanda güç ve prestij aracı olarak kullandığını açıkça ortaya koyar (Blanning, 2007a).

Bu bağlamda, Belvedere Sarayı'nın iç mekânlarındaki üslup çeşitliliği aşağıda yer alan görseller aracılığıyla somut biçimde okunabilmektedir. Aşağıda Görsel 9'da Alt Belvedere'de yer alan Mermer Salon (Marmorsaal), Görsel 10'da ise Üst Belvedere'de bulunan Devlet Odalarından bir galeri mekânı yer almaktadır. Görsel 9'da yer alan Mermer Salon (Alt Belvedere), anıtsal ölçeği, yüksek tavanı ve geniş kemerli pencereleriyle törensel bir mekân kurgusuna sahiptir. Açık renkli yüzeyler üzerinde yoğunlaşan altın varaklı süslemeler ve büyük kristal avizeler, Fransız Barok saray estetiğinin ihtişam anlayışını yansıtırken; tavan fresklerinde betimlenen mitolojik ve alegorik sahneler, İtalyan Barok geleneğine özgü dramatik anlatım, hareket ve perspektif kullanımıyla dikkat çeker. Bu salon, diplomatik kabuller ve resmî törenler için tasarlanmış olup, Prens Eugene'in politik gücünü ve aristokrat statüsünü mimari ölçekte görünür kılan bir temsil mekânı işlevi görmüştür.

Görsel 9. *Alt Belvedere Mermer Salon (Marmorsaal)*

Kaynak: Belvedere Museum.

Görsel 10’da yer alan Devlet Odaları (Üst Belvedere) ise daha yoğun bir dekoratif anlayışla düzenlenmiştir. Duvarları kaplayan büyük boyutlu tablolar, altın yaldızlı çerçeveler, kırmızı ağırlıklı renk paleti ve mekânın uzun eksen boyunca simetrik kurgulanması, Fransız saray mimarisinde yaygın olan galeri geleneğini çağırıştırır. Bununla birlikte, tavan ve duvar resimlerindeki mitolojik sahneler ile derinlik etkisi yaratan kompozisyonlar, İtalyan Barok resim sanatının etkisini açıkça ortaya koymaktadır. Bu odalar, sanat koleksiyonunun sergilenmesi yoluyla estetik beğenin yanı sıra kültürel üstünlük, güç ve prestij vurgulandığı alanlar olarak tasarlanmıştır.

Görsel 10. Üst Belvedere – Devlet Odaları (Prunkräume) içindeki Galeri Salonu

Kaynak: Belvedere Museum.

Belvedere Sarayı'nın dış cephesi ve bahçeleri ise, yalnızca barok mimari üslubun değil, aynı zamanda Eugene'in hanedan prestijini kamusal alanda yeniden üretme çabasının bir simgesidir. Aşağıdaki Görsel 11, bu temsiliyetin mekânsal bağlamda nasıl vücut bulduğunu göstermektedir. Mekânın mimarî düzeni, simetri, perspektif ve hiyerarşik yerleşim yoluyla aristokratik bir iktidar kodlaması sunar.

Görsel 11. Belvedere Sarayı Barok Bahçelerinin Görüntüsü.

Kaynak: Belvedere Museum.

Eugene'in Belvedere ve Schlosshof sarayları, yalnızca mekânsal ihtişamın örneği değil, görsel iktidarın da somutlaşmış biçimleridir. Saraylar, aristokratik meşruiyetin sahnelendiği ve halkın imgesel olarak dahil edildiği tiyatral mekânlar olarak işlev görür. Barok mimari, yalnızca estetik değil, iktidarın ideolojik ve estetik yolla meşrulaştırılmasının aracıdır; mekânsal hiyerarşi, simetri ve teatral düzenleme, mutlakiyetçi iktidarın somut temsillerini sunar ve de XVII ve XVIII. yüzyıl aristokrasisinden günümüz iktidar yapılarına kadar süregelen bir görsel hegemonya biçimini yansıtır (Bourdieu, 1984; Gaehtgens, 2011).

Şatafat, sadece fiziksel gösterişle sınırlı kalmaz; sanat ve estetik yoluyla iktidarın kodlarını taşır. Eugene'in görsel ve maddi zenginliği, saraylar ve içlerindeki sanat koleksiyonlarıyla anlam kazanır. Belvedere Sarayı, yalnızca bir ikametgâh değil, aristokratik kültürün bir vitrini olarak işlev görür; salonları, barok dönemin önde gelen İtalyan ve Fransız sanatçıların eserleriyle doludur ve Eugene'in estetik tercihleri ile Avrupa elitleri arasındaki prestijini yansıtır (Blanning, 2007b). En önemlileri arasında Carlo Maratta'nın *The Assumption of the Virgin*, Hyacinthe Rigaud'un *Portrait of Prince Eugene*, Charles Le Brun'un *Allegory of Victory*, Giovanni Battista Tiepolo'nun *Apollo and the Muses* ve François Boucher'un *Venus Leaving the Bath* eserleri sayılabilir. Sanat, onun elinde sadece bir süs değil, gücün sembolik bir formudur. Aşağıda Tablo 4'te bu eserler ve sanatçılar hakkında özet bilgiler sunulmaktadır.

Tablo 4. *Belvedere Sarayı'nda Sergilenen Önde Gelen Barok Sanatçılar ve Eserleri*

Sanatçı	Eser	Dönem/Stil	Açıklama
Carlo Maratta	<i>The Assumption of the Virgin</i>	İtalyan Barok	Barok resim estetiğinin yüksek düzeyi, dini bir tema
Hyacinthe Rigaud	<i>Portrait of Prince Eugene</i>	Fransız Barok	Eugene'in portresi, güç ve prestij simgesi
Charles Le Brun	<i>Allegory of Victory</i>	Fransız Barok	Sembolik zafer ve iktidar teması
Giovanni Battista Tiepolo	<i>Apollo and the Muses</i>	İtalyan Barok	Mitolojik alegori, estetik ve entelektüel sermaye göstergesi

Not. Tablo makalenin yazarı tarafından hazırlanmıştır.

Bourdieu (1984), kültürel sermayenin iktidar ilişkilerindeki önemini vurgular. Eugene, sanat koleksiyonları aracılığıyla hem zenginliğini hem de entelektüel ve kültürel üstünlüğünü temsil eder; bu, aristokrat sınıfın “yüksek kültür” üzerinden kendini ayırma stratejisinin klasik bir örneğidir. Koleksiyonlar aynı zamanda diplomatik işlev görmüş, saraya gelen elçiler ve aristokratlar aracılığıyla Habsburg kültürel hegemonyasının deneyimlenmesi sağlanmıştır. Bu bağlamda sanat, Eugene için sessiz ama etkili bir diplomasi aracıdır (Gaehtgens, 2011).

3.2. Kişisel Tercihleri ve Sosyal Hayatı

Prens Eugene'in sosyal hayatı, kişisel gücünü ve farklılığını pekiştiren önemli bir unsurdur. Sosyal çevresini seçkin bir aristokrat ağı üzerinden kurmuş; Hyacinthe Rigaud, Carlo Maratta, Giovanni Battista Tiepolo ve François Boucher gibi sanatçılarla estetik sermayesini, İmparator VI. Karl, Habsburg Şansölyesi Philipp Ludwig Wenzel von Sinzendorf, İngiliz elçi James Stanhope ve diğer Avrupa aristokratlarıyla kurduğu diplomatik ilişkilerle politik manevralarını destekleyen görünmez bir güç ağı oluşturmuştur. Belvedere Sarayı'nda düzenlediği resepsiyonlar, Viyana yüksek sosyetesinin vazgeçilmez etkinlikleri arasında yer almış ve siyasi müttefikliklerin pekiştiği, yeni anlaşmaların gayriresmî biçimde kotarıldığı mekânlar olmuştur (Lynn, 1997).

Eugene hiçbir zaman evlenmemiş ve çocuksuz olarak yaşamını sürdürmüştür; bu durum dönemin aristokratik normlarına göre olağandışı bir tercihtir. Sosyal çevresindeki erkek ağırlıklı yapı ve özel yaşamına dair anlatılar, queer (toplumsal cinsiyet ve cinsellik normlarına uymayan, heteronormatif kalıpları sorgulayan veya bunların dışında kalan) tarih yazımında sıkça tartışılan “sessizleştirilmiş kimlik” örnekleri arasında yer alır. Judith Butler’ın toplumsal cinsiyet performatifliği (2004) ve Eve Kosofsky Sedgwick’in kuir potansiyel ile “closet epistemolojisi” (1990) kavramları, Eugene’in yalnızca cinsiyet normlarına değil, aristokratik iktidarın heteronormatif düzenine karşı konumlandığını gösterir. Bu bağlamda, evlenmemiş olması kişisel bir tercih olmanın ötesinde, heteronormatif aristokratik kalıplara yönelik sessiz bir sapma ve potansiyel direniş olarak değerlendirilebilir.

Toplumsal cinsiyet perspektifleri, Eugene’in yaşamını yalnızca bireysel bir biyografi olarak değil, dönemin iktidar pratikleriyle ilişkili bir temsil alanı olarak anlamayı sağlar. Feminist tarihçilik, saray yaşamının yalnızca prensler ve komutanlarla sınırlı olmadığını; görünmez kadın emeğinin ihtişamın sürdürülebilirliğinde merkezi bir rol oynadığını vurgular (Goodman, 1998; Hunt, 1991). Sarayda hizmet eden kadınlar, resepsiyonların hazırlanmasından sanatsal düzenlemelere kadar etkin olmuş, ancak tarihsel anlatılarda çoğunlukla görünmez kılınmıştır. Joan Scott’un (1986: 1053-1075) “cinsiyetin tarihsel analiz kategorisi” yaklaşımı, sarayı sadece bir iktidar mekânı değil, toplumsal cinsiyetli bir örgütlenme alanı olarak ele almayı mümkün kılar. Laura Mulvey’nin (1975) “erkek bakışı” kavramı ise saraydaki sanat ve mimaride kadın temsillerinin patriyarkal düzenin sembolik yeniden üretimine hizmet ettiğini ortaya koyar.

Bu iki yaklaşımın kesişiminde, Eugene’in iktidarının hem queer söylentilerle çerçevelenen “norm dışı” kişisel yaşamı hem de görünmez kadın emeği aracılığıyla sahnelendiği görülür. Saray ihtişamı, yalnızca aristokrat erkek kahramanlık anlatısına indirgenemez; aksine, toplumsal cinsiyetli ilişkilerin çok katmanlı bir ürünüdür. Erken modern Avrupa’da aristokratik iktidar, yalnızca hanedan ve savaş üzerinden değil, queer varoluş biçimleri ve kadın emeği üzerinden de inşa edilmiştir. Bu nedenle Eugene’in sosyal çevresi, estetik ve entelektüel amaçların ötesinde, diplomasi ve iktidar stratejilerini destekleyen planlı bir ağ olarak değerlendirilmelidir (McKay, 1977; Blanning, 2007b).

Sosyal ve kültürel ağlar, Eugene’in resmi görevlerdeki etkinliğini ve diplomatik başarılarını doğrudan desteklemiştir. Prens Eugene, yalnızca bir komutan değildir; aynı zamanda Avusturya İmparatorluğu’nun bürokratik aygıtı içinde de kritik roller üstlenmiş bir devlet adamıdır. Nitekim kendisi sahip olduğu stratejik kabiliyetler neticesinde 1703 yılında Hofkriegsrat’ın (Savaş Konseyi) başkanı olmuş ve böylece askeri karar alma mekanizmasını doğrudan yönetmeye başlamıştır (Wilson, 1999). Ayrıca 1716–1721 arasında Avusturya’nın baş diplomatı olarak görev yapmış ve Osmanlı ile yapılan Pasarofça Antlaşması’nın müzakere edilmesinde etkin rol oynamıştır.

Söz konusu diplomatik süreçlerde Eugene, kişisel ağlarını, hanedanlık bağlarını ve aristokratik itibarını etkin biçimde kullanarak hem iç politikada hem de dış politikada nüfuzunu artırmıştır. Böylece kişisel servetinin ve siyasi gücünün temellerini atmıştır. Eugene’in diplomatik gücü, yalnızca resmi görevleriyle sınırlı kalmamış; saray çevresi, aristokratik ağları ve gayriresmî sosyal toplantıları yoluyla da pekişmiştir. Özellikle Belvedere Sarayı’ndaki davetler, Avrupa aristokrasisinin en stratejik buluşma alanlarından biri hâline gelmiştir. Bu sosyal diplomasi, kararların yalnızca konseylerde değil, ziyafet sofralarında da şekillendiği erken modern Avrupa’da, gücün dolaylı ama etkili bir aracına dönüşmüştür (Lynn, 1997).

4. MİRAS VE BELLEK, PRENS EUGENE’İN GÜNÜMÜZDEKİ TEMSİLİ

Prens Eugene, gücünü sadece askeri başarılarına dayanarak temin etmemiştir. Hanedan ittifaklarını ve aristokratik ağları ustaca kullanması da bu gücü elde etmesinde önemli bir rol oynamıştır. Günümüz kültürel elitlerin de ekonomik ve siyasi alanlarda kurdukları ittifaklarla gücü merkezileştirdikleri görülmektedir. Bu bağlamda Eugene’in sarayları ve koleksiyonları, kişisel ihtişamın ötesinde kültürel bellek üretiminin mekânları olarak işlev görmektedir (Nora, 1989: 7-24; Bourdieu, 1984; Ashworth, Graham & Tunbridge, 2007; Smith, 2006).

Hanedanlardan ulus-devletlere geçiş, egemenliğin kaynağını değiştirmekle kalmamış, meşruiyet üretiminin biçimlerini de dönüştürmüştür. Benedict Anderson (1991), ulusu “hayal edilmiş bir cemaat” olarak tanımlamış, bu yapının elit aktörler tarafından tasarlandığını ve halkın çoğu zaman edilgen kaldığını vurgulamıştır. Bu çerçevede, Prens Eugene’in aristokratik prestiji nasıl sanat, mimari ve askeri başarılar üzerinden kurulmuşsa, modern ulus-devletler de kendi kültürel ikonografilerini bayraklar, anıtlar ve ulusal kahramanlar aracılığıyla inşa etmektedirler (Ashworth, Graham, & Tunbridge, 2007). Örneğin Schlosshof ve Belvedere Sarayı, yalnızca Eugene’in kişisel ihtişamını değil, Habsburg Hanedanı’nın siyasi ve kültürel prestijini de temsil etmektedir.

Günümüzün çok uluslu şirket merkezleri, büyük finans kurumları veya prestijli üniversiteleri de benzer şekilde güç simgesi işlevi görmektedir. Tekrarlayan model şudur: fizikî ihtişam (saraylar, plazalar, merkezler), ağ inşası (hanedan ittifakları, küresel elit ağları) ve ideolojik meşruiyet (din, milliyetçilik, küreselleşme ideolojisi). Bu bağlamda Prens Eugene’in lüks ve ihtişam yoluyla inşa ettiği “görsel iktidar modeli”, günümüzde medya, kültür endüstrisi ve marka imajı aracılığıyla yeniden üretilmekte ve tarihsel aristokrasinin küresel kapitalizme entegre olmuş yeni biçimlerini ortaya koymaktadır (Bourdieu, 1984). Ancak bu tür karşılaştırmalar yapılırken anakronik bir okumadan kaçınılmalıdır. Prens Eugene’in barok döneme özgü güç gösterileri ile günümüz küresel kapitalizminin sembolleri arasında doğrudan bir süreklilik kurmak, tarihsel bağlam farklarını göz ardı etme riski taşır. Bu nedenle, benzerlikler analitik bir çerçevede, dönemsellik bilinci korunarak ele alınmalıdır.

Prens Eugene, yalnızca tarih kitaplarında değil, somut kültürel varlıklar ve kamusal mekânlar aracılığıyla da yaşamaya devam etmektedir. Özellikle Viyana’daki Belvedere Sarayı, bu mirasın en güçlü taşıyıcılarından biridir. Barok mimarinin göz alıcı bir örneği olan Belvedere, yalnızca bir aristokratın ihtişamlı yazlık sarayı değil, günümüzde Avusturya ulus kimliğinin ve kültürel belleğinin görsel temsiline dönüşmektedir (Macdonald, 2013). Bunun yanı sıra, günümüzde Belvedere Sarayı’nda sergilenen Gustav Klimt’in Öpücük (*Der Kuss*, *The Kiss*) eseri, hem ulusal sanat tarihinin bir dönüm noktası hem de modern ulus-devletin kültürel politikalarının bir yansıması olarak dikkat çekmektedir (bkz. Görsel 12).

Görsel 12. *Gustav Klimt'in Yukarı Belvedere Sarayı'nda Sergilenen Öpücük Resmi*

Kaynak: Belvedere Museum, Online Collection.

Belvedere Sarayı'nın modern önemi, yalnızca kültürel ve turistik değerlerle sınırlı değildir. 15 Mayıs 1955'te sarayda imzalanan Avusturya Devlet Antlaşması (Staatsvertrag), ülkenin bağımsızlığını ve tarafsızlığını garanti altına almış, sarayı modern Avusturya devletinin diplomatik hafızasının bir merkezi hâline getirmiştir. Sarayın bulunduğu cadde ve çevresindeki büyükelçilikler, mekânın hem tarihî hem de çağdaş diplomatik bağlamını güçlendirmektedir.

Belvedere Sarayı'nın kamu müzesi olarak kullanılması, aristokratik güç temerküzünün mekânsal bir simgesi olan yapının modern bir ulusun kolektif hafıza mekânına dönüştüğünü göstermektedir. Bu dönüşüm, yalnızca fiziksel mekânın işlevsel değişimini değil, hafızanın ideolojik inşasını da kapsamaktadır. Laura Jane Smith'in (2006) belirttiği gibi, "her kültürel miras alanı, içinde bulunduğu toplumun değerlerini yeniden üretir ve meşruiyet kazandırır." Bu bağlamda Belvedere, Habsburg hanedanının tarihsel egemenlik mirasını temsil ederken, modern Avusturya tarafından millî kültür ve sanatsal mirasın vitrini olarak yeniden yorumlanmıştır.

Söz konusu yeniden yorumlama, aynı zamanda Avrupa merkezli bir kültürel bakışın sürekliliğini de yansıtır. Oryantalizm ve Oksidentalizm kavramları bu noktada açıklayıcıdır: Belvedere gibi mekânlar, Batı'nın estetik ve kültürel üstünlüğü üzerine kurulu Oksidental bir öz-imağı yeniden üretirken, Doğu'yu tarihsel olarak karşıt ve ötekileştirilmiş bir konumda kurgulayan Oryantalist bakışın izlerini de taşır (Said, 1978). Bu durum, Prens Eugene'in Osmanlı İmparatorluğu'na karşı kazandığı zaferlerin kültürel bellekteki temsillerinde de dolaylı biçimde sürmektedir.

Prens Eugene'in inşa ettirdiği Belvedere ve Schlosshof saraylarının günümüzdeki kullanımı, yalnızca mimari ve turistik değer üzerinden değil, politik, kültürel ve ideolojik işlevleri bakımından da önem taşımaktadır. Saraylar, Avrupa kültür rotalarının önemli durakları hâline gelmiş ve Avrupa Birliği'nin kültürel entegrasyon politikalarına entegre edilmiştir. Özellikle Belvedere'nin AB fonlarıyla restore edilmesi, geçmişin aristokratik yapılarının bugünün Avrupai kimlik inşasına nasıl dahil edildiğini göstermektedir (Ashworth, Graham, & Tunbridge, 2007).

Avrupa’da hanedan, aristokrat ve milli kahramanlara ait saraylar, Pierre Nora’nın (1989) tarif ettiği “hafıza mekânı” (lieux de mémoire) olarak işlev görmekte; toplumsal belleğin fiziksel taşıyıcısı ve yeniden üreticisi hâline gelmektedir. Prens Eugene’in adı doğrudan yer almasa da, mimari ve koleksiyonlar aracılığıyla kimliği sürekli yeniden canlandırılmaktadır. Belvedere’nin sergi düzenlemeleri, ziyaretçi rotaları ve bilgilendirme panoları, Eugene’in yaşam tarzı, savaşları ve diplomatik faaliyetleri üzerinden şekillenmekte; kişisel tarihinden türeyen güç temsilleri modern kültürel bellekte varlığını sürdürmektedir. Bu kapsamda Eugene’in sarayları tipik olarak Bourdieu’nün (1984) belirttiği kültürel sermaye alanı içinde işlev görmekte; ziyaretler, bireyin tarihsel, kültürel ve estetik birikimini artıran, sosyal farkındalığın pekiştiren deneyimler sunmaktadır. Böylece Eugene’in sarayları, aristokratik ayrıışmanın modern versiyonlarına sahne olmaktadır.

Bu bahiste denilebilir ki, Prens Eugene’in fiziksel mirası yalnızca tarihî bir zenginliğin korunması değil, kimlik, temsil, güç ve bellek mücadelelerinin günümüzdeki sahnesi hâline gelmiştir. Belvedere Sarayı’nda her ziyaretçi, Eugene’in aristokratik gücünün yeniden sahnelendiği bir ideolojik tiyatroya katılmakta; geçmişin lüks ve ihtişamı, günümüzün politik ve kültürel bağlamıyla yeniden anlamlandırılmaktadır. Bu durum, Laura Jane Smith’in (2006) “yetkilendirilmiş miras anlatısı” kavramıyla örtüşmekte; ziyaretçilere yalnızca estetik bir deneyim değil, ideolojik olarak filtrelenmiş bir geçmiş sunulmaktadır.

SONUÇ: TARİHİN DEĞİŞEN YÜZÜ, DEĞİŞMEYEN GERÇEĞİ

Tarih, yüzeyde kralların, cumhuriyetlerin, imparatorlukların ve ideolojilerin bir hikâyesi gibi görünür. Ancak daha derine inildiğinde, değişmeyen bir gerçek ortaya çıkar: güç, sürekli el değiştiren ama daima belirli merkezlerde temerküz eden bir olgudur. Yani tarih, yalnızca olayların ve isimlerin kronolojisi değil; iktidarın sürekli şekil değiştirerek yeniden üretildiği ve meşrulaştırıldığı büyük bir güç oyunudur. Hanedanlardan uluslara, uluslardan küresel ağlara geçerken, değişen sadece sahnedeki aktörlerdir. Bu bağlamda Prens Eugene’in hayatı, hanedan ailesiyle ustaca bir uyum kurularak kişisel iktidarın nasıl inşa edildiğini ve bunun sonucundan nasıl bir prestij ve zenginlik kazanıldığını göstermesi bakımından dikkate değer bir yaşam öyküsüdür.

Günümüzde Eugene’in askeri kariyeri ve Osmanlı’ya karşı kazandığı zaferler, farklı tarih yazımı perspektifleriyle yorumlanmaktadır. Bazı sağ görüşlü anlatılar onu “Türkleri Avrupa’dan süren kahraman” olarak yüceltirken; liberal ve eleştirel tarihçilik, şatafatlı yaşamı ve elitist yapısına dikkat çekmektedir. (Berger & Lorenz, 2010). Belvedere’deki sergileme pratikleri ise postmodern müzecilik anlayışı bağlamında eleştirilmekte; özellikle Osmanlı karşıtı savaşlar sırasında yaşanan şiddet ve sömürgeci zihniyet yeterince yansıtılmamaktadır (Harrison, 2013).

Bu bağlamda Prens Eugene’in hayatı, hanedan ailesiyle ustaca bir uyum kurularak kişisel iktidarın nasıl inşa edildiğini ve bunun sonucundan nasıl bir prestij ve zenginlik kazanıldığını göstermesi bakımından dikkate değer bir yaşam öyküsüdür. Saraylar, sanat koleksiyonları ve kişisel ağlar, modern zamanların görünüşte farklı ama özü itibarıyla benzer iktidar biçimlerinin öncüleridir. Çalışma, tarihsel figürleri yalnızca geçmişin aktörleri değil; bugünle konuşan politik yapılar olarak ele almanın gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle kaleler, saraylar, palaslar, şatolar ve diğer tüm gösterişli yapılar geçmişten günümüze yalnızca mimari şaheserler değil, aynı zamanda güç birikiminin maddi tezahür ve temsilleridir. Çalışmanın özgün katkısı, şatafatın yalnızca bireysel ihtişam veya ekonomik zenginlik değil, aynı zamanda kültürel bellek ve diplomasi üretiminin de bir aracı olduğunu göstermesidir.

KAYNAKÇA

- Anderson, B. (1991), *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*, Verso Yayınevi, London.
- Ashworth, G. J., Graham, B., T., John E. (2007), *Pluralising Pasts: Heritage, Identity and Place in Multicultural Societies*, Pluto Press, London.

- Beales, D. (1979), *Prince Eugene and the Habsburg Monarchy*, Cambridge University Press, Cambridge.
- Berger, S., Lorenz, C. (Ed.) (2010), *The Contested Nation: Ethnicity, Class, Religion and Gender in National Histories*, Palgrave Macmillan, London.
- Blanning, T. C. W. (2007a), *The Culture of Power and the Power of Culture in Early Modern Europe*, Oxford University Press, Oxford.
- Blanning, T. C. W. (2007b), *The Pursuit of Glory: Europe 1648–1815*, Penguin Books, London.
- Bourdieu, P. (1984), *Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste*, Harvard University Press, Cambridge.
- Bouwsma, W. J. (2000), *Venetian Aristocracy and Architecture: Palaces and Power*, Yale University Press, New Haven.
- Butler, J. (2004), *Undoing Gender*, Routledge, London.
- Chandler, D. G. (2003a), *Marlborough as Military Commander*, Spellmount, Stroud.
- Chandler, D. G. (2003b), *The Art of War in the Age of Marlborough*, Spellmount, Stroud.
- Dilbaş, G. (2025), “Macaristan’ı Habsburg Hâkimiyetinden Kurtarmak İçin Gerçekleştirilen Son Muharebe: Zenta Muharebesi (11 Eylül 1697)”, *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, S.26(56), ss.84–113.
- Elias, N. (1983), *The Court Society* (Çev.: Edmund Jephcott), Pantheon Books, New York. (Eserin özgün baskısı 1969 tarihli dir.)
- Farooqi, S. (2009), *The Ottoman Empire and the World Around It*, I.B. Tauris, London.
- Gaehtgens, T. W. (2011), “Display and Power: Court Art and Power in the Baroque Era”, *Getty Research Journal*, S.3, ss.1–15.
- Goodman, D. (1998), *Becoming a Woman in the Age of Letters*, Cornell University Press, Ithaca.
- Harrison, R. (2013), *Heritage: Critical Approaches*, Routledge, London.
- Howard, D. (1995), *The Architectural History of the European Castle*, Routledge, London.
- Hunt, L. (1991), *The Family Romance of the French Revolution*, University of California Press, Berkeley.
- İnalçık, H. (2003), *The Ottoman Empire: The Classical Age, 1300–1600*, Phoenix, London.
- Jansen, M. (2011), *Baroque Palaces and the Spatial Representation of Power*, Amsterdam University Press, Amsterdam.
- Kamen, H. (2000), *Early Modern European Society*, Routledge, London.
- Lynn, J. A. (1997), *The Wars of Louis XIV 1667–1714*, Longman, London.
- Macdonald, S. (2013), *Memorylands: Heritage and Identity in Europe Today*, Routledge, London.
- McKay, D. (1977), *Prince Eugene of Savoy*, Thames and Hudson, London.
- Mulvey, L. (1975), “Visual Pleasure and Narrative Cinema”, *Screen*, S.16(3), ss.6–18.
- Nora, P. (1989), “Between Memory and History: Les Lieux de Mémoire”, *Representations*, S.26, ss.7–24.
- Nye, J. S. (2004), *Soft Power: The Means to Success in World Politics*, PublicAffairs, New York.
- Said, E. W. (1978), *Orientalism*, Pantheon Books, New York.

- Scott, J. W. (1986), "Gender: A Useful Category of Historical Analysis", *The American Historical Review*, S.91(5), ss.1053–1075.
- Sedgwick, Eve K. (1990), *Epistemology of the Closet*, University of California Press, Berkeley.
- Smith, L. (2006), *Uses of Heritage*, Routledge, London.
- Somerset, A. (2003), *The Affair of the Poisons: Murder, Infanticide, and Satanism at the Court of Louis XIV*, St. Martin's Press, New York.
- Stollberg-Rilinger, B. (2008), *Des Kaisers alte Kleider: Verfassungsgeschichte und Symbolsprache des Alten Reiches*, C.H. Beck, München.
- Stoye, J. (1994), *Prince Eugene of Savoy*, Yale University Press, New Haven.
- Tilly, C. (1992), *Coercion, Capital, and European States, AD 990–1992*, Blackwell, Oxford.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1954), *Osmanlı Tarihi*, C.3, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- Veblen, T. (1994), *The Theory of the Leisure Class: An Economic Study of Institutions*, Penguin Classics, New York. (*Eserin özgün baskısı 1899 tarihlidir.*)
- Wandruszka, A. (1963), *The House of Habsburg: Six Hundred Years of a European Dynasty*, Doubleday, New York.
- Wandruszka, A. (1965), *Prinz Eugen von Savoyen*, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien.
- Wilson, P. H. (1999), *The Holy Roman Empire 1495–1806*, Macmillan, London.
- Yalçinkaya, M. (2009), *Osmanlı Diplomasisinde Batı Algısı*, Kitabevi Yayınları, İstanbul.